

Vlaams
Parlement

stuk **2166** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 21 oktober 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

betreffende deugdelijk bestuur
in de Vlaamse publieke sector

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heer Jurgen Vanlerberghe

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hautthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Marius Meremans, Willy Segers;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Khadija Zamouri;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jurgen Vanlerberghe;
mevrouw Lies Jans, de heer Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

2166 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	4
1.1. Afbakening van het toepassingsgebied	4
1.2. Aanstelling van onafhankelijke bestuurders	4
1.3. Aanstelling regeringscommissarissen	5
1.4. Geldelijke bepalingen ten aanzien van leden van de raden van bestuur en personeelsleden	5
1.5. Rapportering aan het Vlaams Parlement	6
2. Bespreking	6
2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	6
2.1.1. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester.....	6
2.1.2. Tussenkoms van de heer Ward Kennes	7
2.1.3. Tussenkoms van mevrouw Linda Vissers	8
2.1.4. Tussenkoms van de heer Jurgen Vanlerberghe.....	8
2.1.5. Tussenkoms van mevrouw Patricia De Waele	9
2.1.6. Tussenkoms van de heer Marius Meremans.....	9
2.2. Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	9
2.3. Replieken van de commissieleden en aanvullend antwoord van de minister	11
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	12
4. Eindstemming	12
Gebruikte afkortingen	13

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 8 en 15 oktober 2013 het ontwerp van decreet betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector.

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar de bespreking van de conceptnota inzake deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector (*Parl.St.* Vl.Parl. 2011-12, nr. 1715/1 en 2). Hij zal in zijn toelichting vooral ingaan op de verschillen tussen dit ontwerp van decreet en de conceptnota.

1.1. Afbakening van het toepassingsgebied

De Vlaamse openbare instellingen die onder het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet vallen zijn limitatief opgesomd. Het gaat om De Watergroep, het UZ Gent, de VRT en het Vlaams Fonds der Letteren. Het GO! is geschrapt omdat daar bijzondere meerderheden gelden zodat deze aangelegenheid niet bij een gewoon decreet kan worden geregeld. Bovendien wordt de raad van bestuur op een bijzondere manier samengesteld, met een verkiezing van leden.

De verwijzing in de conceptnota naar de vennootschappen die zijn opgericht bij wet of decreet en waar de Vlaamse Regering vijftig percent of meer zeggenschap heeft, wordt gepreciseerd. Het ontwerp van decreet zal van toepassing zijn op de vzw's en handelsvennootschappen die deel uitmaken van de deelstaatoverheid en die ressorteren onder de sectorale code 13.12. Dit stemt overeen met de ESR-afbakening die wordt gehanteerd door de Nationale Bank van België.

Voor de handelsvennootschappen die ressorteren onder de sectorale code 11001 geldt dat de vertegenwoordigers in de algemene vergadering ertoe gehouden zijn om hun houding en stemgedrag te conformeren aan de bepalingen van het decreet. Hier gaat het om alle niet-financiële vennootschappen die in handen zijn van de Vlaamse overheid, onder meer Aquafin.

De rechtspersonen waar de Vlaamse Regering vijftig percent of meer van de financiering op zich neemt maar die niet voorkomen op de lijst van de Nationale Bank, vallen buiten het toepassingsgebied van het decreet Deugdelijk Bestuur. Zij dienen wel dezelfde basisprincipes van deugdelijk bestuur na te leven. De functioneel bevoegde minister zal dit opnemen in het subsidiebesluit of in de beheersovereenkomst, of zal dit op een andere manier regelen.

Ten slotte zijn ook de eigen vermogens bij de ministeries, onder andere bij het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek en bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, toegevoegd aan het toepassingsgebied.

1.2. Aanstelling van onafhankelijke bestuurders

Het ontwerp van decreet bepaalt dat de raad van bestuur voor minstens een derde dient te bestaan uit onafhankelijke bestuurders. Op gemotiveerd verzoek van de entiteit, om gegronde redenen, kan de Vlaamse Regering hierop echter een uitzondering toestaan. Deze afwijkingsmogelijkheid werd opgenomen met het oog op de entiteiten waar de raad van bestuur paritair is samengesteld. Het gaat om de VDAB, die bestuurd wordt door vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers en om de VLAM, die bestuurd wordt door vertegenwoordigers van landbouwers en consumenten. In de memorie van toelichting bij artikel 6 zijn de criteria opgenomen die bepalen wanneer men kan spreken van een on-

afhankelijk bestuurder. Deze criteria zijn overgenomen uit de corporategovernancecode voor beursgenoteerde bedrijven.

In artikel 32 van het ontwerp van decreet is een overgangsbepaling opgenomen. De samenstelling van de raden van bestuur moet uiterlijk op 1 juli 2018 in overeenstemming zijn met het ontwerp van decreet.

Artikel 7 bepaalt dat de onafhankelijke leden om ernstige redenen te allen tijde kunnen worden ontslagen door de Vlaamse Regering, op voordracht van de raad van bestuur. Bij de energieregulator VREG geldt er echter een bijzondere bescherming waardoor de bestuurders slechts in zeer uitzonderlijke gevallen kunnen worden ontslagen.

1.3. Aanstelling regeringscommissarissen

De conceptnota kondigde een aantal generieke regels aan voor de aanstelling van regeringscommissarissen. In uitvoering hiervan zijn er in het ontwerp van decreet een aantal voorwaarden opgenomen over de taakomschrijving, de rechten en plichten, het ontslag en de vervanging van de regeringscommissarissen. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de kritiek van het Rekenhof, geformuleerd naar aanleiding van zijn onderzoek in 2008 naar de regeringscommissarissen bij de Vlaamse overheid.

1.4. Geldelijke bepalingen ten aanzien van leden van de raden van bestuur en personeelsleden

In uitvoering van de conceptnota bevat het ontwerp van decreet diverse geldelijke bepalingen ten aanzien van de leden van de raden van bestuur en de personeelsleden. Een eerste is de minister-presidentnorm. Geen enkel personeelslid of lid van een raad van bestuur mag meer verdienen dan de minister-president van de Vlaamse Regering, namelijk 242.723 euro aan de huidige index.

Deze norm geldt niet voor de artsen van het UZ Gent. Op advies van het Remuneratiecomité kan er afgeweken worden van de maximumbezoldiging. In zijn advies bij het ontwerp van decreet heeft het Remuneratiecomité opgemerkt dat men voor bepaalde topfuncties alleen een voldoende competente topfiguur kan aantrekken als men een marktconforme verloning kan aanbieden. Afwijkingen zullen echter slechts uitzonderlijk worden toegestaan.

Het ontwerp van decreet bepaalt verder dat de pensioenregeling niet gunstiger mag zijn dan die van een minister van de Vlaamse Regering. Het voert ook een verbod in om te betalen in aandelen en aandelenopties en om te betalen aan een managementvennootschap. Dit was al opgenomen in de conceptnota.

De vertrekpremies worden beperkt tot één vast jaarsalaris. Dat geldt echter alleen indien het personeelslid op grond van het arbeidsrecht geen aanspraak kan maken op een hogere vertrekpremie. Bij vrijwillig ontslag heeft men geen recht op een vertrekpremie.

Zoals aangekondigd in het regeerakkoord wordt de toekenning van variabele verloning gekoppeld aan de realisatie van financiële en niet-financiële doelstellingen. Het bedrag van de variabele verloning is beperkt tot maximaal twintig percent van het jaarsalaris, inclusief de mandaattoelage.

Het principe van de transparantie over de verloning wordt verankerd in het ontwerp van decreet. Het gaat immers om belastinggeld. De verloning van de leden van de raad van bestuur wordt opgenomen in het jaarverslag dat wordt gepubliceerd op de website van de entiteit. Via de Vlaamse minister van Bestuurszaken moet er hierover jaarlijks gerapporteerd worden aan de Vlaamse Regering.

Het toepassingsgebied van het Remuneratiecomité van de Vlaamse overheid wordt uitgebreid. De entiteiten vermeld in artikel 2 winnen voor strategische verloningskwesties het advies in van dat comité, tenzij ze, zoals de VRT, over een eigen remuneratiecomité beschikken. De remuneratiecomités moeten hun adviezen ter informatie bezorgen aan de minister-president en de viceministers-presidenten.

Al deze geldelijke bepalingen zijn alleen van toepassing op aanstellingen die gebeuren na de inwerkingtreding van het decreet. De leden van de raden van bestuur en de personeelsleden die voordien zijn aangesteld, behouden de geldelijke voordelen, ook al wijken die af van het ontwerp van decreet. Arbeidsrechtelijk kan er namelijk geen afbreuk worden gedaan aan de bestaande arbeidsovereenkomsten.

1.5. Rapportering aan het Vlaams Parlement

Artikel 31 van het decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van het decreet, en vervolgens om de drie jaar, aan het Vlaams Parlement een rapport bezorgt over de wijze waarop het decreet is toegepast. Aldus wordt de toezichtrol van het Vlaams Parlement versterkt.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1.1. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester

De heer *Marnic De Meulemeester* kan zich vinden in de algemene uitgangspunten van het ontwerp: deugdelijk bestuur, transparante verantwoording, billijke verhoudingen tussen toplonen en lonen van het personeel, billijke vertrekpremies. Ook het openbaar en transparant verloningsbeleid en de onafhankelijke bestuurders in de raden van bestuur van de Vlaamse overheidsbedrijven kunnen zijn goedkeuring wegdragen.

De spreker verwijst naar artikel 4 dat bepaalt dat minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur een onafhankelijke bestuurder moet zijn. De regering kan wel uitzonderingen toestaan op gemotiveerd verzoek van de entiteit. Men denkt hierbij aan entiteiten met paritair samengestelde raden van bestuur zoals de VDAB en de VLAM. De onafhankelijke bestuurders worden geselecteerd op grond van hun capaciteiten, specifieke deskundigheid en onafhankelijkheid. Ze worden niet meer gecoöpteerd maar aangesteld door de Vlaamse Regering op voordracht van de raad van bestuur. Voor elke vacante plaats worden twee kandidaten voorgedragen. Ook hier wordt er in uitzonderingen voorzien, bijvoorbeeld voor de VREG. De heer De Meulemeester vraagt zich af waarom de raad van bestuur slechts twee kandidaten moet voordragen voor elke vacante betrekking. Ware het niet beter te stipuleren dat de raad van bestuur voor elke vacature minstens twee kandidaten moet voordragen?

Bij de nieuwe generieke regels voor het ambt van regeringscommissaris – op zich een goede zaak – valt het op dat het ambt van gemeenteraadslid of provincieraadslid niet langer onverenigbaar is met dat van regeringscommissaris. De spreker informeert naar de redenen daarvan en suggereert dat het ambt als beloning kan dienen voor de geleverde politieke inzet voor een partij, op lokaal of provinciaal vlak of op het kabinet van de minister.

Dat de briefwisseling van de regeringscommissaris met de minister niet onder de openbaarheidsregels valt, ziet de spreker als bewijs van de volledige afhankelijkheid van de regeringscommissaris. Daarbij komt nog dat de minister de regeringscommissaris evalueert en eventueel ontslaat op basis van een ondefinieerbaars iets als ‘het vertrouwen’.

Positief is wel dat de vertrekpremie voor een openbaar topbestuurder beperkt wordt tot een jaarsalaris en dat de vertrekpremie niet uitgekeerd wordt bij vrijwillig vertrek. Ook de pensioenregeling wordt volgens het lid op afdoende manier begrensd.

De SERV heeft terecht gewezen op de specifieke situatie van de VREG en het is goed dat de regering daar in het definitieve ontwerp rekening mee heeft gehouden. De SERV vroeg ook om van de VREG een EVA sui generis met apart statuut te maken, rechtstreeks ressorterend onder het Vlaams Parlement, maar hierop is de regering niet ingegaan. Kan de minister hierover meer duiding geven? Wat was hierover het standpunt van de Vlaamse minister van Energie?

VLABEST betreurt dat het ontwerp niet voor de volledige publieke sector geldt, meer bepaald niet voor provincies en lokale besturen. In de memorie van toelichting kondigt de regering een analoog onderzoek aan naar hiaten in de regeling inzake deugdelijk bestuur voor de lokale besturen. Desgevallend zou er een decretale regeling komen in het Provincie-, Gemeente- en OCMW-decreet. Het lid informeert naar de timing daarvan. Kan het onderzoek nog deze legislatuur worden afgesloten?

Het ontwerp van decreet voert niet hét deugdelijk bestuur in de publieke sector in. Er bestaan reeds heel wat andere initiatieven voor deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector, bijvoorbeeld het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid, het charter over samenwerking tussen regering en administratie, het integriteitsbeleid bij de Vlaamse overheid enzovoort. Bovendien valt niet de volledige publieke sector onder het ontwerp van decreet. Gemeente- en provinciebesturen en het onderwijs behoren ook tot de publieke sector maar vallen niet onder het toepassingsgebied. In die zin is de titel van het ontwerp ‘deugdelijk bestuur in de publieke sector’ niet correct. Hij suggereert de titel ‘ontwerp van decreet betreffende elementen van deugdelijk bestuur in de Vlaamse overheid’.

Tot slot vraagt de heer De Meulemeester of de Vlaamse Regering geen juridische risico's loopt door het advies van de Raad van State om de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid en de departementen uit het toepassingsgebied van het ontwerp te schrappen, niet te volgen.

2.1.2. Tussenkoms van de heer Ward Kennes

De heer *Ward Kennes* is tevreden over de duidelijke definitie van deugdelijk bestuur in de memorie van toelichting. Het is goed dat de overheid, naar analogie met de privésector, een afdwingbare regeling krijgt. Men kan echter niet alles in regels gieten. Deugdelijk bestuur heeft ook te maken met aspecten die niet afdwingbaar zijn, zoals attitude, ingesteldheid en het gedrag van mensen die een functie als bestuurder of leidend ambtenaar opnemen.

Er wordt bepaald dat minimaal een derde van de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur onafhankelijk moet zijn. De spreker merkt op dat een deskundige zelden onafhankelijk is of kan zijn. Absolute onafhankelijkheid bestaat niet en op zich is dat ook niet erg. Waar het om gaat, is dat de onafhankelijke bestuurder in staat moet zijn weloverwogen beslissingen te nemen zonder zich onder druk te laten zetten, maar steeds met het belang van de organisatie die hij vertegenwoordigt voor ogen. Het komt er dus op aan die mensen te beschermen tegen externe druk.

In het ontwerp van decreet wordt gesteld dat de regeringscommissaris, indien nodig, informatievergaderingen of vormingscursussen kan volgen die gefinancierd worden door de entiteit. Wie bepaalt of de regeringscommissaris die vorming moet genieten: de minister, de betrokken entiteit of de regeringscommissaris zelf? Kan de entiteit een dergelijk verzoek om redenen van kostprijs of relevantie weigeren?

De heer Kennes vindt het een goed principe dat er een plafond wordt ingesteld voor de jaarlijkse bezoldiging en de vertrekpremies van de bestuurders. Dit wordt recent ook in de politiek toegepast. Een aantal uitwassen hebben de publieke opinie verontrust, zodat er maatregelen nodig zijn om het vertrouwen te herstellen.

Verwijzend naar het VLABEST-advies, acht ook de heer Kennes een regeling inzake deugdelijk bestuur voor de volledige publieke sector nodig. Uit de toelichting heeft hij begrepen dat, zo nodig, er nog een en ander bijkomend geregeld zal worden voor de lokale besturen. Dat is zeker gezien de uitgebreidere mobiliteitsmogelijkheden tussen de besturen en beleidsniveaus aangewezen. De voorliggende regeling zal wellicht richtinggevend zijn voor het verdere debat.

2.1.3. *Tussenkoms van mevrouw Linda Vissers*

Mevrouw *Linda Vissers* leest dat de verplichting in verband met de onafhankelijke bestuurders (minstens een derde) pas geldt vanaf de eerstvolgende vernieuwing van de raad van bestuur en uiterlijk op 1 juli 2018. Ze vreest dat de entiteiten gewoon de uiterste datum zullen afwachten en vraagt waarom het niet eerder verplicht wordt.

Omdat niet duidelijk omschreven is wat een onafhankelijk bestuurder is, suggereert ze de code-Daems te volgen. Voor sommige raden wordt van de regel afgeweken (VDAB, VLAM, Plantentuin Meise), maar hoe zit het met de VRT? Moet die het Cultuurpact niet volgen? Voorts informeert ze naar de invloed van het ontwerp van decreet op de charters inzake deugdelijk bestuur van de VRT en de EVA's.

Mevrouw Vissers vraagt waarom kandidaat-regeringscommissarissen die niet over de Belgische nationaliteit beschikken, geen recent uittreksel uit het strafregister maar enkel een verklaring op erewoord dienen voor te leggen. Het kan immers dat ze strafbare feiten pleegden in België. Ook de Raad van State merkte dat op, zonder dat de regering echter iets aan het voorontwerp veranderde.

2.1.4. *Tussenkoms van de heer Jurgen Vanlerberghe*

De heer *Jurgen Vanlerberghe* zegt dat zijn fractie het ontwerp zal goedkeuren. Het is goed dat, na de private sector, ook de publieke sector een aantal regels van deugdelijk bestuur invoert.

Hij verwijst naar de vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot minister Bourgeois over het toepassen van de principes van deugdelijk bestuur op de Vlaamse nutsmaatschappijen (*Hand. Vl.Parl. 2012-13, C90 – BIN6*). Is de toen door de heer Martens voorgestelde gemeenschappelijke sokkel voor onverenigbaarheden in overweging genomen voor opname in dit ontwerp van decreet?

Het is een goede zaak dat, mede op vraag van VLABEST, een evaluatie en een driejaarlijkse rapportering aan het parlement in het ontwerp van decreet is opgenomen. Ook de heer Vanlerberghe vraagt of het onderzoek naar hiaten inzake deugdelijk bestuur bij de lokale besturen al gestart is en zo neen, wanneer dat zal gebeuren.

Tot slot vraagt hij de heer De Meulemeester geen karikatuur te maken door de regeringscommissaris per definitie als een vazal zonder eigen mening te beschouwen. Het is niet onlogisch dat wie namens de functioneel bevoegde minister optreedt, er een goede band mee heeft.

2.1.5. *Tussenkoms van mevrouw Patricia De Waele*

Mevrouw *Patricia De Waele* is positief over het ontwerp van decreet dat de efficiëntie, de effectiviteit en de transparantie tracht te verhogen. Ook de grotere responsabilisering en aanspreekbaarheid zijn goede uitgangspunten.

Ook dit lid vraagt hoe de onafhankelijkheid in artikel 4 precies gedefinieerd wordt. Moeten die leden van de raad van bestuur geïnteresseerd, expert of politiek gebonden zijn? Is het de kennis die primeert of de partijkaart?

Volgens artikel 5 worden de onafhankelijke bestuurders aangesteld door de Vlaamse Regering uit lijsten van twee kandidaten per te begeven mandaat, op voordracht van de raad van bestuur. Hoe kan hun onafhankelijkheid en objectiviteit gegarandeerd worden als ze benoemd worden op voordracht van de raad van bestuur zelf?

Hoe zal de minister verzekeren dat de evaluatie van de regeringscommissaris, voorzien in artikel 17, volgens een uniforme en objectieve procedure wordt verricht? Uit een rapport van het Rekenhof blijkt dat vandaag onduidelijk is hoeveel vertegenwoordigers de Vlaamse Regering in de overheidsorganisaties heeft. Kan de minister hier klaarheid over scheppen?

Voorts vraagt ze de minister wanneer de deontologische code voor personeelsleden en de regeling voor de bescherming van klokkenluiders in voege zullen treden.

Tot slot vraagt mevrouw De Waele in welke mate het ontwerp van decreet ertoe kan bijdragen dat vrouwen beter kunnen doorstromen naar topfuncties.

2.1.6. *Tussenkoms van de heer Marius Meremans*

Ter inleiding verwijst de heer *Marius Meremans* naar de adviezen van VLABEST en SERV waaruit blijkt dat de adviesraden de in het ontwerp van decreet opgenomen principes steunen en de decretale regeling verwelkomen. De adviesraden hebben uiteraard wel enkele opmerkingen, maar anderzijds meent de spreker dat men fier mag zijn op het feit dat de Vlaamse overheid zich de principes van deugdelijk bestuur eigen heeft gemaakt. En dat in een tijd waarin kiezers vaak een vertekend beeld hebben van de publieke sector.

De heer Meremans vindt het logisch dat een regeringsafgevaardigde de visie van de regering vertegenwoordigt. Er zal wel nog onderzoekswerk naar de principes van deugdelijk bestuur op het lokale niveau moeten gebeuren. Niettemin is het voor de spreker duidelijk dat het ontwerp op een breed draagvlak kan rekenen.

2.2. *Antwoorden van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand*

Minister *Geert Bourgeois* is verheugd over de algemene positieve waardering van het ontwerp van decreet. Het is goed dat Vlaanderen een voortrekkersrol speelt inzake deugdelijk bestuur in de publieke sector. Ook voor de topsalarissen komt er nu een goede regeling, wat belangrijk is voor het vertrouwen van de burger in de publieke sector.

Artikel 6 stelt duidelijk dat de onafhankelijke bestuurders aangeduid worden op basis van hun deskundigheid inzake het algemeen bestuur van de entiteit, hun specifieke deskundigheid inzake de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de entiteit actief is, alsook hun onafhankelijkheid ten aanzien van de deelgenoten en van het dagelijkse bestuur van de entiteit. Voor de bepaling van de onafhankelijkheid zijn de criteria van de corporategovernancecode van beursgenoteerde bedrijven richtinggevend. In de memorie van toelichting wordt de verduidelijking van de onafhankelijkheidscriteria in de bijlage bij

de code-Daems, de vroegere code-Lippens, overgenomen. De minister geeft lezing van de onafhankelijkheidscriteria en stelt dat die voldoende onafhankelijkheidsgaranties bieden.

De minister is het niet eens met de kritiek op de voordrachten van onafhankelijke bestuurders. Het is de raad van bestuur die op basis van de criteria de voordrachten aan de regering doet. Doordat het slechts om twee kandidaten gaat, wordt de beoordelingsmarge van de regering net beperkt. In die zin begrijpt de minister het pleidooi voor meer kandidaten niet.

De minister vindt dat de heer De Meulemeester een vertekend beeld schetst van de regeringscommissarissen. Het ontwerp van decreet bouwt wat dit betreft verder op bestaande regelingen. De regeringscommissaris heeft een vertrouwensfunctie, is iemand die rapporteert aan de minister en nagaat of de beslissingen van de raad van bestuur stroken met de wet en overeenstemmen met de overeenkomsten. Hij heeft slechts een korte periode de tijd om te schorsen of beroep aan te tekenen. Het mandaat kan op elk moment beëindigd worden. De minister wijst er voorts op dat de regeling gelijkloopt met die van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid.

Het lijkt de minister niet evident om de VREG onder de hoede van het parlement te brengen. De Vlaamse Regulator voor de Media bijvoorbeeld resorteert ook niet onder het Vlaams Parlement maar is daarom niet minder onafhankelijk. Als het een parlementaire instelling wordt, kunnen er geen parlementaire vragen aan de minister meer worden gesteld over haar handelen. Een parlamentsvoorzitter kan men niet interpellieren. De VREG bevindt zich ook in een heel andere situatie dan de Vlaamse Ombudsdienst of het Vlaams Vredesinstituut. Wat het standpunt hierover van minister Van den Bossche betreft, suggereert hij dat dit aan die minister zelf wordt gevraagd.

Wat de lokale overheden betreft, stelt de minister dat er daar op basis van de organieke regelgeving reeds tal van principes van deugdelijk bestuur van toepassing zijn. Hij verwijst naar de genderdiversiteit in de raden, de mogelijkheid voor externen om in raden van bestuur te zetelen, de deontologie van de mandatarissen en het personeel, de secretarisnorm, de beleids- en beheerscyclus, het systeem van de interne controle, de versterkte gemeenteraad, het statuut van de mandatarissen, de externe audit, het managementteam, de adviesprocedures, de geresponsabiliseerde administratie enzovoort. De minister betreurt dat VLABEST in zijn advies geen rekening heeft gehouden met al deze reeds bestaande regelingen. Men is ook bezig met de evaluatie van het IGS-decreet. Die biedt een kans bij uitstek om na te gaan of er nog een aanvullende regeling op het lokale niveau nodig is.

In tegenstelling tot de Raad van State acht de minister het beter de regeling wél van toepassing te maken op de IVA's en op de departementen. Heel wat regels zijn immers van belang voor alle entiteiten, ook die zonder raad van bestuur, bijvoorbeeld inzake de toepassing van de minister-presidentnorm en de transparantie van de verloning.

Verwijzend naar artikel 14 benadrukt de minister dat de regeringscommissaris in de eerste plaats zelf bepaalt of hij vorming nodig heeft om zijn functie naar behoren uit te voeren. Zo nodig kan de entiteit informatievergaderingen of vormingscursussen daartoe organiseren of financieren. De memorie specificeert dat de vorming moet stroken met het dienstbelang en in verhouding moet staan tot de prestaties van de regeringscommissaris. Als de regeringscommissaris niet naar behoren functioneert, is het aan de minister om daar conclusies uit te trekken en het mandaat desgevallend te verbreken.

De minister stelt dat het niet de bedoeling is om onmiddellijk in te breken in de raden van bestuur van reeds samengestelde raden van bestuur. Het systeem van onafhankelijke bestuurders treedt pas in voege bij een eerstvolgende vernieuwing van de raad van bestuur. Er wordt in artikel 32 echter wel een uiterste datum vastgesteld, namelijk 1 juli 2018.

Volgens de Raad van State volstaat voor iemand met de Belgische nationaliteit een uittreksel uit het strafregister. De minister wijst erop dat buitenlandse kandidaten zo'n uittreksel niet altijd kunnen voorleggen, maar los daarvan blijft de benoemende minister verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn vertegenwoordigers.

De gemeenschappelijke sokkel waarnaar de heer Vanlerberghe informeerde, ligt moeilijk. Een aantal aspecten is geregeld in andere decreten. De VRT heeft bijvoorbeeld een aparte regeling omdat er daar bijkomende vereisten voor bestuurders gelden.

De minister acht de evaluatie, die er gekomen is op suggestie van VLABEST, zinvol. De Vlaamse Regering moet rapporteren over de uitvoering van het ontwerp en zo zal er een overzicht komen van de onafhankelijke bestuurders, van de regeringscommissarissen enzovoort.

Bij aanstellingen door de Vlaamse Regering wordt het decreet van 13 juli 2007 voor een meer evenwichtige participatie van mannen en vrouwen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid strikt gevolgd. Wat de managers betreft, heeft de Vlaamse overheid nu iets minder vrouwelijke topambtenaren dan enkele jaren geleden. Momenteel zijn er echter tien vacatures en de minister hoopt dat het percentage vrouwen hoger zal zijn na die benoemingsronde. De keuze van de regering is uiteraard beperkt tot de kandidaten die door een onafhankelijk bureau geselecteerd zijn. Vrouwen die de eindronde bereiken, maken echter statistisch gezien meer kans op een benoeming. In het middenkader van de Vlaamse overheid is het streefcijfer bijna bereikt, wat doet vermoeden dat er op termijn ook meer vrouwelijke kandidaten voor het mandaat van leidend ambtenaar zullen komen.

Tot slot benadrukt de minister dat met dit ontwerp van decreet niet hét deugdelijk bestuur wordt ingevoerd. Er zijn immers al heel wat regels op basis van andere regelgevingen. Het gaat om een ontwerp van decreet met als titel: 'betreffende deugdelijk bestuur'.

2.3. Replieken van de commissieleden en aanvullend antwoord van de minister

De heer *Marnic De Meulemeester* herhaalt dat Open Vld positief staat tegenover de generieke regels inzake aanstelling, aanwerving en selectie van regeringscommissarissen. De partij heeft wel vragen bij de verenigbaarheid van het mandaat met een mandaat als gemeente- of provincieraadslid. Uiteraard moet de regeringscommissaris goed samenwerken met de minister, maar ook en vooral moet hij de belangen van de volledige Vlaamse overheid verdedigen. Ze hoeven niet noodzakelijk van dezelfde partij te zijn.

De *minister* stelt dat de band tussen een minister en zijn regeringscommissaris niet politiek van aard is. Ook op zijn kabinet heeft de minister de specialisten aangeworven op basis van hun kennis, niet van hun partijkaart. Er moet natuurlijk wel een vertrouwensband zijn. De regeringscommissaris moet nagaan of de raad van bestuur de wet niet overtreedt of geen andere fouten maakt, dus moet die met kennis van zaken rechtstreeks aan de minister kunnen rapporteren.

De heer *Marnic De Meulemeester* vraagt de minister nogmaals naar de juridische risico's van het negeren van het advies van de Raad van State in verband met de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid en de departementen, met name om die uit het toepassingsgebied te schrappen.

De minister blijft het belangrijk vinden dat de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid en de departementen toch onder de regeling vallen, zelfs al hebben ze geen raad van bestuur of zijn het geen vennootschappen en is dus niet het volledige decreet op hen van toepassing. De essentiële regels van deugdelijk bestuur moeten immers ook voor hen gelden.

Mevrouw *Linda Vissers* vraagt waarom de minister het advies van de Raad van State niet gevolgd heeft om voor de kandidaat-regeringscommissaris met Belgische nationaliteit enkel een uittreksel uit het strafregister te vragen.

Minister *Geert Bourgeois* heeft er geen probleem mee als het parlement zou voorstellen dat voor de Belgen en de niet-Belgen een verklaring op erewoord zou volstaan.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikelen 1 tot 9

De artikelen 1 tot 9 worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 10

Artikel 10 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikelen 11 tot 31

De artikelen 11 tot 31 worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 32

Artikel 32 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikel 33

Artikel 33 wordt aangenomen met 12 stemmen bij 3 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector wordt aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen.

Annick DE RIDDER,
voorzitter

Jurgen VANLERBERGHE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ESR	Europees Systeem van Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
IGS	intergemeentelijke samenwerking
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UZ Gent	Universitair Ziekenhuis Gent
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vzw	vereniging zonder winstoogmerk